

FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM

Finanszírozási hiány a mezőgazdasági ágazatban

Bencze Szilvia

pénzügyi referens

Agrárközgazdasági Főosztály
Pénzügyi és Hitelezési Osztály

2016. március 9.

Hiányanalízis

- A Közös Stratégiai Keretről szóló 1303/2013/EU rendelet 37-46. cikke alapján az EMVA-ban is van lehetőség ún. pénzügyi eszközök bevezetésére.
- FM – Agrárgazdasági Kutató Intézet
- KSH, NAV adatbázisok
- AKI Tesztüzemi rendszer
- Kérdőíves felmérés (kereslet - kínálat)

Hiányanalízis - eredmények

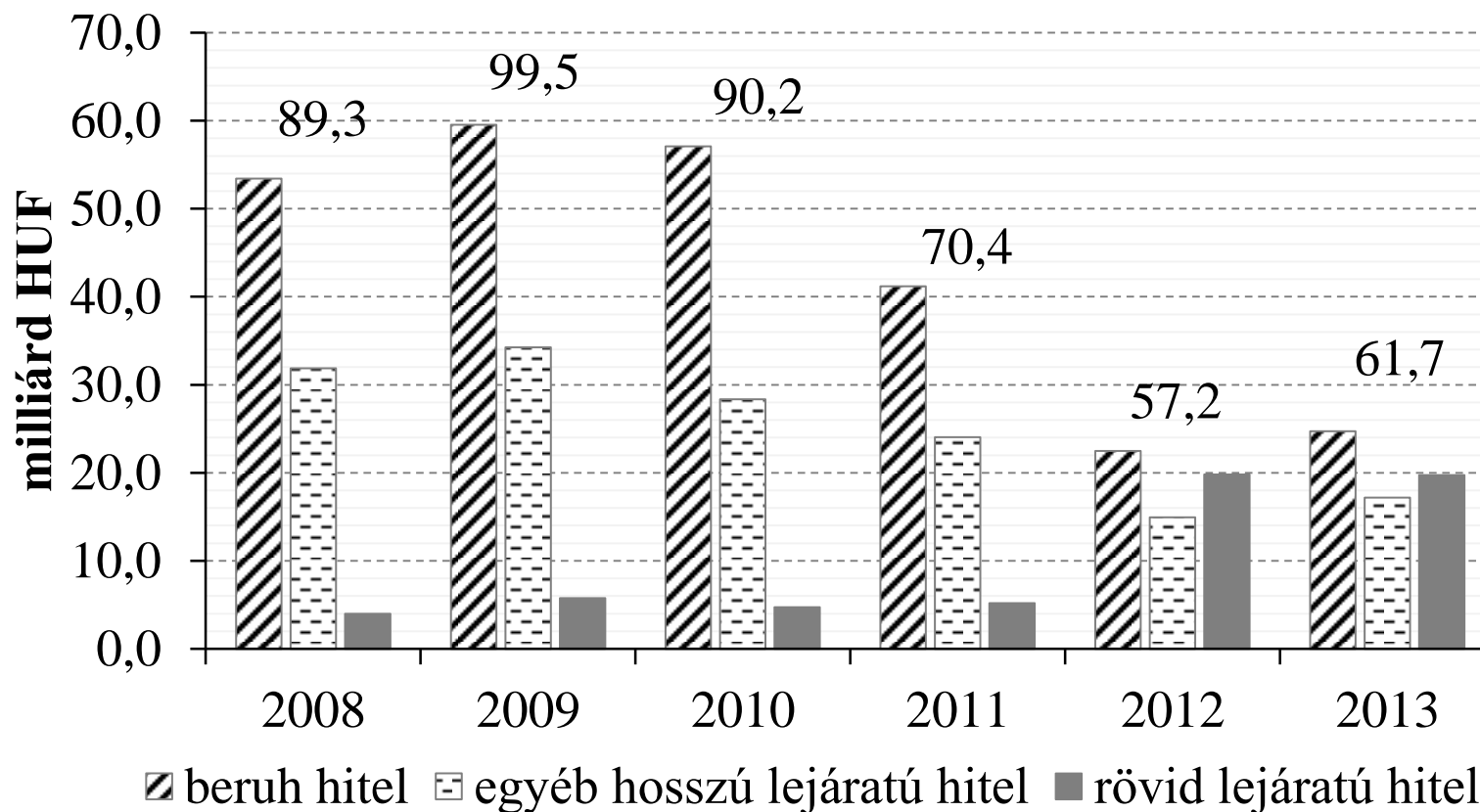
- Az egyéni gazdaságok összes forrásának közel 90 százaléka saját tőkéből származott 2013-ban.
- Alacsony, 10,3 százalékos eladósodottság, amelyből csupán 2 százalékpontot tesznek ki a banki hitelek.

Adózás előtti eredmény	Egyéni gazdaságok	Társas gazdaságok
Saját tőke-arányos	10,9	8,8
Árbevétel-arányos	35,6	8,0
Eszközarányos	9,8	5,2

Hiányanalízis - eredmények

- Csökkenő hitelállomány az egyéni gazdaságoknál

Hiányanalízis - eredmények

- Kérdőíves felmérés tapasztalatai alapján jelentős igény mutatkozik a potenciális igénybevevők részéről, 585 válaszadó 60%-a nem jutott beruházási hitelhez pedig voltak fejlesztési tervei
- Hitelhez jutás főbb gátjai:
  - társasági forma
  - méret
  - banki adósminősítési szempontból nehezen értékelhető pénzügyi nyilvántartás
  - alacsony fedezetnyújtási képesség, készség
  - alacsonyabb jövedelmezőség
- A DIT-ÚMVP keretében beruházásokhoz igényelt és jóváhagyott támogatások összege 544,7 milliárd forint volt 2013 végén, amelynek 13,5 százaléka (73,5 milliárd forint) nem valósult meg (elutasították, visszavonták, törölték stb.)

Célcsoport

Beazonosítható egy jelentős termelői réteg (történelmi okok miatti alultőkésítettség) →

mikro- és kisméretű agrárvállalkozások, amelyek jelenleg kockázati szintjük miatt kiszorulnak a banki beruházás-finanszírozási körből

NEM BANKKÉPES, DE HITELKÉPES

- Kis üzemméretű áru termelő gazdaságok (mikro gazdaságok);
- Induló vállalkozások (ideértve az induló fiatal gazdákat);
- Olyan jelenleg is működő, az árutermelő vállalkozások szintjét el nem érő vállalkozások, amelyek célja az árutermelővé válás, a tervezett beruházással átlépik a VP-ben előírt méretgazdaságossági szintet.

A mezőgazdasági vállalkozások méret szerinti megoszlása

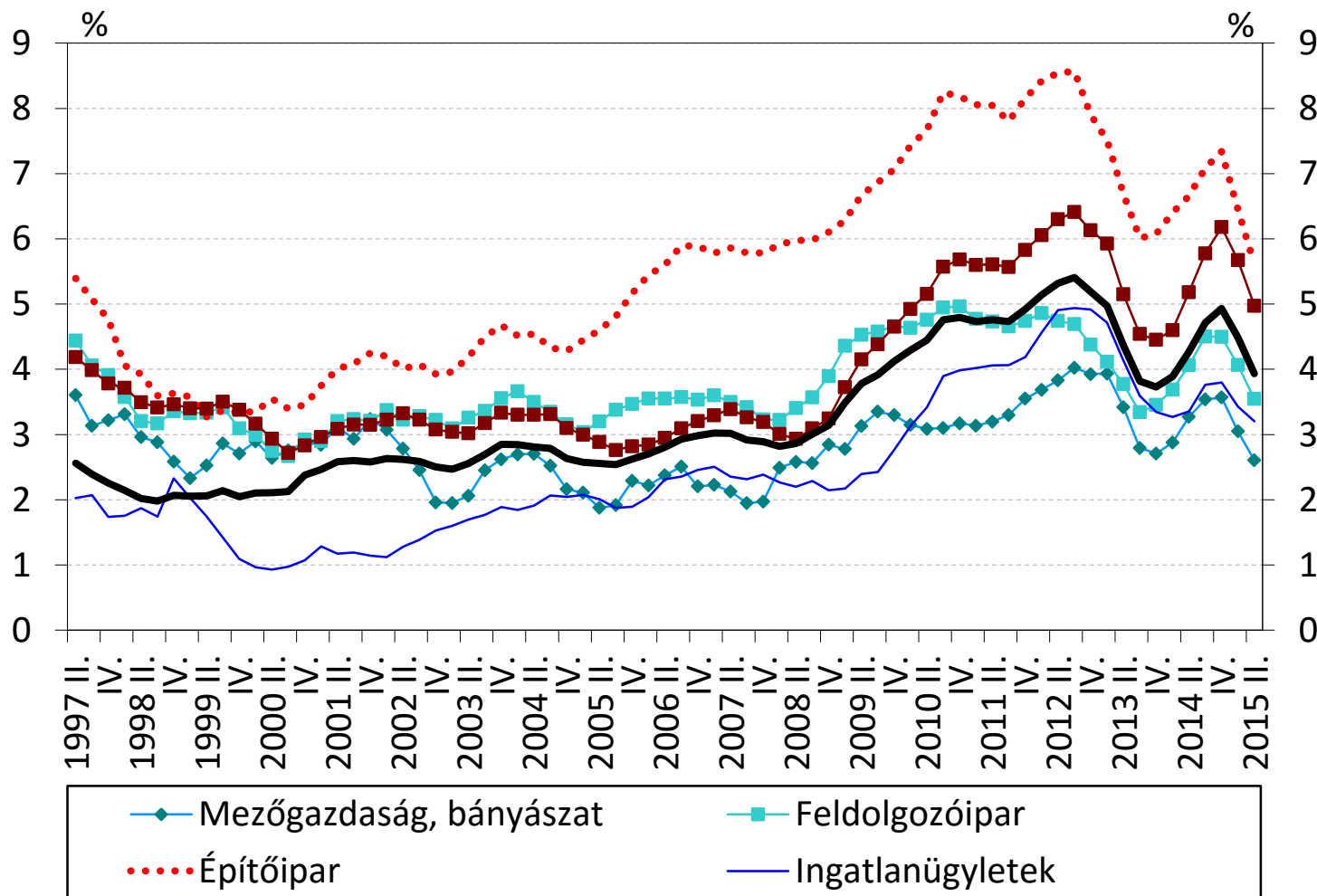
	Egyéni gazdaságok száma	
	db	%
Mikrovállalkozás	103 011	99,8
Kisvállalkozás	156	0,2
Összesen	103 166*	100,0
<i>Ebből:</i>		
őstermelők	92 000	
Egyéni vállalkozók	11 000	

	Társas vállalkozások a mezőgazdaságban	
	db	%
Mikrovállalkozás	7 301	83,4
Kisvállalkozás	1 186	13,5
Mikro-kicsi összesen	8487	96,9
Középvállalkozás	255	2,9
Nagyvállalkozás	14	0,2
Összesen	8 756	100,0

*Az ÁMÖ keretében regisztrált 567 ezer egyéni gazdaság közül a **4 ezer euró Standard Termelési Értéket (STÉ) meghaladó gazdaságok száma.**

Célcsoport – kockázattompító tényezők

Célcsoport – kockázattompító tényezők

- Mezőgazdasági vállalkozások körében magas szintű fizetési fegyelem, kötődés a termelési tényezőkhez
- Szinte mindenre kiterjedő biztosítási konstrukciók – EMVA VP keretében kárenyhítési rendszer, biztosítási díjtámogatás + **ÚJ jövedelemstabilizációs eszköz**
- **Országos Mikrofinanszírozási Alap** kihelyezései a **NEM** agrár mikrovállalkozási körnek **1990-2014 között 50 milliárd forintot** értek el, **5,52%-os bukási arány** mellett (nemzetgazdasági átlag: 4-5%)

Hagyományos finanszírozási konstrukciók

- Kamattámogatások, kedvezményes hitelek:
Refinanszírozás = banki kockázatvállalás
- Garancia – banki termékekhez kapcsolódik

A célcsoportot nem érték el a fenti konstrukciók, túl kockázatosak és nem elég jövedelmezőek a bankok számára

→ Az eddigi refinanszírozásos konstrukciók, ideértve az NHP-t is, nem nyújtottak megoldást a célcsoportnak.

Pénzügyi eszközök nyújtotta lehetőség

- KSK rendelet 37. cikk: *„A pénzügyi eszközök olyan beruházások támogatása céljából kerülnek végrehajtásra, amelyek pénzügyi szempontból várhatóan életképesek, ugyanakkor nem vonzanak elegendő mennyiségű finanszírozást a piaci forrásokból.”*
- **Ex-ante methodology Vol III:** *„an assessment of bankable demand should be conducted. Indeed, the full potential demand should be corrected by removing the financing need that from an economic perspective are too risky for financial intermediaries. The demand analysis should only account for demand reflecting a real repayment possibility and exclude firm’s demand that based on debt sustainability, the ability to service debt, or the return on equity would be rejected.”*

Pénzügyi eszközök – Hozzáadott érték

- Szokásos „bankképes” → piac kiszolgálja
- 80%-os garancia intézmény nem léphető túl

Bankok miért nem szolgálják ki a célcsoportot?

1. Túl kockázatos (prudencia → betétesek pénzének védelme)
2. Magas tranzakció költség, alacsony nyereség a kis ügyleteken

→ **A KSK keretében a pénzügyi eszközök rendkívüli lehetőséget nyújtanak az IH-knak, fejlesztési bankoknak és akár az Európai Beruházási Alapnak és Banknak, hogy elérjenek egy jelentős, finanszírozási piacra behúzható vállalkozói réteget**

Javasolt pénzügyi eszköz a Vidékfejlesztési Programba

- Termék típusa: Hitel alap, 100%-ban EMVA forrás + hazai társfinanszírozásban + EIB/EIF befektetés?
- Tervezett paraméterek: kedvezményes kamatozású, kisösszegű (legfeljebb 50 millió forint), hosszú lejáratú, alapvetően beruházási hitel (30% mehet forgófinanszírozásra).
- A pénzügyi eszköz közvetítői rendszeren keresztül jut el a kedvezményezettekhez, a **kockázatvállaló a hitelalap** (nem refinanszírozásos konstrukció)
- Pénzügyi közvetítők ügynökként vesznek részt a konstrukcióban **megbízási díj** ellenében (fix költségek + teljesítménydíjazás), **szankció rendszer** a források hatékony és eredményes kihelyezése érdekében
- Elvárás: mikrofinanszírozási gyakorlatnak megfelelő ügyfélkezelés, szorosabb nyomon követés, **mentoring**
- IH feladatai: üzletpolitika, stratégia alkotás, alapkezelő által végzett monitoring felülvizsgálata

A pénzügyi eszköz előnyei

- Célzott, testre szabott támogatás:
  - Enyhe fedezeti elvárások
  - Alacsony önerő igény
  - **Előfinanszírozás és akár 90%-os finanszírozás** (szemben a vissza nem térítendő támogatások nyújtotta 40-50%-os finanszírozással)
  - Induló vállalkozások és fiatal gazdák is megcélozhatók
- **Mentor program: banki finanszírozásba való bekapcsolódás**
  - Versenyképesség, méret növelése
  - Finanszírozási tudás, pénzügyi nyilvántartások
  - Banki finanszírozási előtörténet kialakulása

→ ÚJ bankképes ügyfelek megjelenése a finanszírozási piacon

+ Előremutató támogatáspolitikai: 2020-at követően a VNT típusú támogatások további csökkenése várható (learning-by-doing)

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!